



V Bruseli 21. 12. 2016
COM(2016) 816 final

OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

Súčasný stav a možný vývoj v oblasti neuplatňovania reciprocity, pokiaľ ide o vízovú politiku vo vzťahu k určitým tretím krajinám (nadväzujúce oznámenie k oznámeniu z 12. apríla)

I. ÚVOD

Komisia predložila 12. apríla 2016 oznámenie o súčasnom stave a možnom vývoji v oblasti neuplatňovania reciprocity, pokiaľ ide o vízovú politiku vo vzťahu k určitým tretím krajinám¹. V tomto oznámení sa skonštatovalo, že prevažná väčšina oznámených prípadov neuplatňovania reciprocity, ktoré sa týkali ôsmich tretích krajín, sa za aktívnej podpory zo strany Komisie vyriešila. Ak však dotknutá tretia krajina nezrušila vízovú povinnosť do 12. apríla 2016, Komisia je podľa nariadenia Rady (ES) č. 539/2001 z 15. marca 2001 povinná prijať delegovaný akt, ktorým sa na obdobie 12 mesiacov pozastaví oslobodenie od vízovej povinnosti pre štátnych príslušníkov danej tretej krajiny. V nariadení sa požaduje aj to, aby Komisia zohľadnila dôsledky pozastavenia oslobodenia od vízovej povinnosti na vonkajšie vzťahy EÚ a jej členských štátov. V aprílovom oznámení sa teda takisto zdôraznila dôležitosť plného zapojenia Európskeho parlamentu a Rady pri uplatňovaní mechanizmu reciprocity. Vzhľadom na mimoriadne citlivú politickú povahu pozastavenia oslobodenia od vízovej povinnosti sa zároveň posúdili dôsledky a vplyvy pozastavenia oslobodenia od vízovej povinnosti pre štátnych príslušníkov dotknutých tretích krajín a Európsky parlament a Rada sa vyzvali, aby s ohľadom na hodnotenie uvedené v tomto oznámení urýchlene začali rokovania a zaujali pozíciu o najvhodnejšom ďalšom postupe.

V júli roku 2016 Komisia v nadväznosti na to zhodnotila pokrok dosiahnutý v období medzi aprílom a júlom a stanovila ďalšie kroky na dosiahnutie úplnej vízovej reciprocity.² Uvítala dosiahnutie úplnej vízovej reciprocity s Brunejom. V súvislosti s Kanadou Komisia so záujmom očakávala samit EÚ – Kanada, ktorý predstavoval príležitosť potvrdiť konkrétny pokrok smerom k zrušeniu vízovej povinnosti pre bulharských a rumunských občanov. Poukázala aj na to, že Spojené štáty sa nepriblížili k zrušeniu vízovej povinnosti pre bulharských, chorvátskych, cyperských, poľských a rumunských občanov. Komisia sa zaviazala, že využije všetky príležitosti, aby aj naďalej presadzovala úplnú vízovú reciprocitu s Kanadou a so Spojenými štátmi v koordinácii s dotknutými členskými štátmi s cieľom urýchliť dosiahnutie výsledkov, a že do konca roka predloží správu o ďalšom dosiahnutom pokroku.

V tomto oznámení sa hodnotí ďalší pokrok dosiahnutý od júla roku 2016 v rokovaníach s dvoma zvyšnými krajinami. V oznámení sa predovšetkým predkladajú informácie o konkrétnom pokroku, ktorý sa dosiahol v súvislosti s Kanadou, a o súčasnom stave rokovaní so Spojenými štátmi a uvádzajú sa v ňom ďalšie kroky.

II. POKROKY OD JÚLOVÉHO NADVÄZUJÚCEHO OZNÁMENIA NA CESTE ZA DOSIAHNUTÍM ÚPLNEJ VÍZOVEJ RECIPROCITY

Kanada (oznámilo Bulharsko a Rumunsko)

V súvislosti s Kanadou sa v júlovom nadväzujúcom oznámení skonštatovalo, že počas predchádzajúcich mesiacov sa zintenzívnili konštruktívne rokovania vrátane rokovaní na najvyššej politickej úrovni, a takisto záväzok kanadskej vlády pokračovať v spolupráci s EÚ pri dosahovaní úplnej vízovej reciprocity pre všetkých občanov EÚ. Komisia naďalej presadzovala úplnú vízovú reciprocitu (spolupracovala pri tom s Bulharskom a Rumunskom, aby sa dosiahnutie výsledkov urýchlilo) a so záujmom očakávala samit EÚ – Kanada, ktorý

¹ COM/2016/0221 final z 12. apríla 2016 (ďalej len „aprílové oznámenie“).

² COM/2016/0481 final z 13 júla 2016 (ďalej len „júlové nadväzujúce oznámenie“).

predstavoval príležitosť potvrdiť konkrétny pokrok na ceste k zrušeniu vízovej povinnosti pre bulharských a rumunských občanov.

Pred 16. samitom EÚ – Kanada, ktorý sa konal 30. októbra 2016 v Bruseli, predložila Kanada jasný harmonogram na dosiahnutie úplnej reciprocity v oblasti oslobodenia od vízovej povinnosti v nadväznosti na toto intenzívne a koordinované úsilie a trvalú angažovanosť medzi EÚ a Kanadou.

Kanadská vláda oznámila³, že zamýšľa uplatňovať čiastočné zrušenie vízovej povinnosti v prípade oprávnených rumunských a bulharských občanov cestujúcich do Kanady. Od 1. mája 2017 by rumunskí a bulharskí občania, ktorí v priebehu posledných 10 rokov boli držiteľmi kanadského víza na dočasný pobyt alebo ktorí sú v súčasnosti držiteľmi neprísťahovaleckého víza udeleného USA, nepotrebovali víza na dočasný pobyt a mohli by do Kanady cestovať alebo cez ňu prechádzať s elektronickým cestovným povolením namiesto víz. Kanadská vláda zamýšľa zrušiť vízovú povinnosť pre bulharských a rumunských občanov 1. decembra 2017. Rozhodnutie Kanady o tom, že v roku 2017 sa zruší vízová povinnosť pre všetkých občanov Bulharska a Rumunska, sa potvrdilo v spoločnom vyhlásení⁴ zo samitu EÚ – Kanada.

Komisia víta rozhodnutie Kanady zrušiť od 1. decembra 2017 vízovú povinnosť pre všetkých bulharských a rumunských občanov. Komisia bude teraz spolupracovať s oboma členskými štátmi a s Kanadou, aby zaistila, že úplná vízová reciprocita sa zavedie v dohodnutom časovom rámci.

Spojené štáty (oznámilo Bulharsko, Chorvátsko, Cyprus, Poľsko a Rumunsko)

V júlovom nadväzujúcom oznámení sa skonštatovalo, že napriek zintenzívneniu politických a technických kontaktov sa so Spojenými štátmi neprejavil pokrok porovnateľný s pokrokom dosiahnutým v prípade Kanady. Spojené štáty sa nepriblížili k zrušeniu vízovej povinnosti pre bulharských, chorvátskych, cyperských, poľských a rumunských občanov pri ceste do Spojených štátov. Komisia preto v koordinácii s piatimi dotknutými členskými štátmi naďalej presadzuje úplnú vízovú reciprocitu so Spojenými štátmi na všetkých príslušných fórach, využívajúc všetky príležitosti na preskúmanie ďalšieho postupu a všetky možnosti alebo potrebné opatrenia, ktoré treba prijať na dosiahnutie tohto cieľa.

Podmienky pre prístup do programu bezvízového styku USA sú určené právnymi predpismi zo strany Kongresu. Program vykonáva vláda a podľa súčasných právnych predpisov nemá právomoc na to, aby umožnila rozšírenie programu o nové partnerské krajiny, pokiaľ nespĺňajú legislatívne kritériá.

Hoci sa EÚ na zasadnutí vyšších úradníkov v oblasti spravodlivosti a vnútorných vecí z EÚ a USA, ktoré sa konalo 8. septembra 2016, dožadovala úplnej vízovej reciprocity, Spojené

³ <http://news.gc.ca/web/article-en.do?nid=1145359>.

⁴ V článku 20 spoločného vyhlásenia sa uvádza: „*Vítame zvýšenie mobility a uznávame jeho hodnotu, a to aj prostredníctvom bezvízového cestovania medzi Európskou úniou a Kanadou pre všetkých našich občanov, ako sa predpokladá v dohode o strategickom partnerstve medzi EÚ a Kanadou. Rozhodnutie Kanady zrušiť koncom roka 2017 vízovú povinnosť pre všetkých bulharských a rumunských občanov ešte viac uľahčí silné vzťahy v oblasti kultúry, vzdelania, rodiny a podnikania medzi Kanadou a Európou.*“ (<http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2016/10/30-eu-canada-declaration/>).

štáty poukázali na to, že hlavným cieľom ministerstva vnútornej bezpečnosti je zabezpečiť, aby sa zachoval program bezvízového styku USA a aby plnil svoju úlohu pri zaistovaní bezpečnosti USA. Na tento účel ministerstvo vnútornej bezpečnosti pracuje na tom, aby sa plne vykonávali opatrenia na zlepšenie bezpečnosti, o ktorých začlenení do programu bezvízového styku rozhodol Kongres v decembri roku 2015. Ministerstvo vnútornej bezpečnosti zdôraznilo, že program aj naďalej podrobne kontroluje Kongres, ktorý vo viacerých vypočutiach kritizoval vládu USA za jej používanie možnosti oslobodenia od vízovej povinnosti stanovenej v právnych predpisoch. Ministerstvo vnútornej bezpečnosti vyslovilo EÚ uznanie za úsilie pri posilňovaní riadenia vonkajších hraníc EÚ a za nové legislatívne nástroje v oblasti bezpečnosti. Zdôraznilo však tiež, že v krátkodobom horizonte sa neočakáva, že by sa päť členských štátov podliehajúcich vízovej povinnosti zapojilo do programu bezvízového styku. Tieto členské štáty nespĺňajú požiadavku o 3 % miere zamietnutých žiadostí o vízum, ktorú ustanovujú právne predpisy USA, nemajú teda nárok na to, aby sa stali členmi programu bezvízového styku. Ministerstvo vnútornej bezpečnosti takisto zopakovalo, že dočasné pozastavenie oslobodenia od vízovej povinnosti pre občanov USA by bolo s ohľadom na dosiahnutie recipročného oslobodenia od vízovej povinnosti vysoko kontraproduktívne.

Tieto stanoviská sa znova potvrdili na zasadnutí ministrov spravodlivosti a vnútorných vecí z EÚ a USA, ktoré sa konalo 4. až 5. decembra 2016 vo Washingtone D.C. Európska únia znova zdôraznila dôležitosť toho, aby sa úplná vízová reciprocita so Spojenými štátmi dosiahla čo najskôr. Rozhodlo sa, že v tejto práci sa bude pokračovať s novou vládou USA.

Rovnako ako v predchádzajúcom období vykazovania, nedošlo k žiadnemu pokroku smerom k zrušeniu vízovej povinnosti pre bulharských, chorvátskych, cyperských, poľských a rumunských občanov pri ceste do Spojených štátov. 8. novembra 2016 sa uskutočnili prezidentské voľby a voľby do Kongresu. Komisia obnoví svoje úsilie pri presadzovaní úplnej vízovej reciprocitu v koordinácii s piatimi dotknutými členskými štátmi ihneď po zostavení novej vlády USA.

Ďalšie zasadnutie ministrov spravodlivosti a vnútorných vecí a vyšších úradníkov z EÚ a USA sa plánuje v prvej polovici roku 2017 a bude príležitosťou dohodnúť sa s novou vládou USA na spôsobe dosiahnutia tohto cieľa. Vzhľadom na ústrednú úlohu, ktorú pri hľadaní riešenia zohráva Kongres USA, Komisia takisto odporúča, aby sa v plnej miere využívali parlamentné kontakty (Európskeho parlamentu a národných parlamentov).

III. POZÍCIE PRIJATÉ V REAKCII NA APRÍLOVÉ OZNÁMENIE A NADVÄZUJÚCE OPATRENIA, O KTORÝCH BOLO VYDANÉ OZNÁMENIE V JÚLI

Komisia 12. októbra 2016 informovala o súčasnom stave vo Výbore Európskeho parlamentu pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci. Predseda zhrnul pozíciu výboru a dospel k záveru, že Komisia je podľa práva Únie povinná prijať delegované akty, ktorými sa pozastaví oslobodenie od vízovej povinnosti na cestovanie v rámci EÚ pre občanov z bezvízových krajín v prípade tých krajín mimo EÚ, v ktorých sa neuplatňuje recipročné oslobodenie od vízovej povinnosti. Ďalšia výmena názorov o tejto záležitosti sa uskutočnila 14. decembra 2016 pri príležitosti polozenia ústnej otázky v pléne Európskeho parlamentu, kde väčšina poslancov, ktorí sa do diskusie zapojili, opakovala rovnaké stanovisko, hoci na vedomie sa vzal takisto vplyv pozastavenia oslobodenia od vízovej povinnosti na transatlantické vzťahy a potreba spolupráce inštitúcií.

Rada rovnako ako aj počas predchádzajúcich troch mesiacov o tejto záležitosti nerokovala.

IV. ZÁVER

Komisia víta rozhodnutie kanadskej vlády o zrušení vízovej povinnosti pre všetkých bulharských a rumunských občanov od decembra 2017 a bude spolupracovať s oboma členskými štátmi a s Kanadou, aby zaistila, že úplná vízová reciprocita sa zavedie v dohodnutom časovom rámci. Tento pokrok dosiahnutý na základe ďalšieho postupu, ktorý bol predložený v aprílovom oznámení, a na základe dobrej spolupráce s vládami Bulharska a Rumunska a takisto s poslancami Európskeho parlamentu, ukazuje, že neprestajnou angažovanosťou a trpezlivými diplomatickými vzťahmi sa dá dosiahnuť konkrétny pokrok na ceste k úplnej reciprocite v oblasti oslobodenia od vízovej povinnosti.

Pokiaľ ide o Spojené štáty, Komisia poznamenáva, že tak ako počas predchádzajúceho obdobia vykazovania, sa USA (aj v súvislosti s volebným harmonogramom počas posledných piatich mesiacov) nepriblížili k zrušeniu vízovej povinnosti pre bulharských, chorvátskych, cyperských, poľských a rumunských občanov pri ceste do Spojených štátov. Ihneď po zostavení novej vlády USA Komisia v koordinácii s dotknutými piatimi členskými štátmi obnoví svoje úsilie pri presadzovaní úplnej vízovej reciprocite a v prvej polovici roku 2017 sa bude usilovať dohodnúť na spôsobe dosiahnutia tohto cieľa.

Komisia bude aj naďalej úzko spolupracovať s Európskym parlamentom a Radou s cieľom zaistiť, aby Európska únia v tejto dôležitej otázke vystupovala jednotne, a do konca júna 2017 predloží správu o ďalšom dosiahnutom pokroku.